



REPUBLIKA SLOVENIJA  
**MINISTRSTVO ZA ŠOLSTVO IN ŠPORT**

SLUŽBA ZA ODNOSE Z JAVNOSTMI

Masarykova 16, 1000 Ljubljana

T: 01 400 53 52; 01 400 56 77

F: 01 400 53 29

E: [gp.mss@gov.si](mailto:gp.mss@gov.si)

[www.mss.gov.si](http://www.mss.gov.si)

**URAD VLADE ZA KOMUNICIRANJE  
GREGORČIČEVA ULICA 25**

**1000 LJUBLJANA**

[Gp.ukom@gov.si](mailto:Gp.ukom@gov.si)

---

**ZADEVA: Odgovor na PREDLOG 2041: Ukinitvev strokovnega izpita za vzgojo in izobraževanje**

**ODGOVOR**

Predlog o ukinitvi strokovnega izpita za področje vzgoje in izobraževanja ocenjujemo kot popolnoma neprimeren za nadaljnjo obravnavo.

Strokovni izpit je za področje vzgoje in izobraževanja v Republiki Sloveniji z veljavno zakonodajo (Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja) določen kot eden od obveznih pogojev, ki jih mora izpolnjevati vsak strokovni delavec v vzgoji in izobraževanju. 92. člen ZOFVI tako določa, da morajo imeti strokovni delavci ustrezno izobrazbo, opravljen strokovni izpit ter morajo obvladati slovenski knjižni jezik.

Za pristop k strokovnemu izpitu morajo kandidati imeti vsaj 6 mesecev delovnih izkušenj in morajo uspešno opraviti vsaj 5 nastopov v razredu v prisotnosti ravnatelja vzgojno-izobraževalnega zavoda ter mentorja. Ti nastopi in pozitivna ocena le-teh predstavljajo prvi del opravljanja strokovnega izpita.

Drugi del se opravlja pred komisijo, ki jo sestavljajo pravnik, ki je imenovan izpraševalec za področje poznavanja Ustave RS, ureditve evropskih institucij ter človekovih in otrokovih pravic, strokovnjak s področja vzgoje in izobraževanja, ki je imenovan izpraševalec za področje poznavanja predpisov, ki urejajo vzgojo in izobraževanje ter izpraševalec za slovenski jezik, ki na izpitu preverja zakonsko normo obvladovanja slovenskega knjižnega jezika.

Trditev, da obveznost opravljanja strokovnega izpita kandidate prisiljuje v opravljanje volonterskega pripravništva je povsem neresnična, saj se za pristop k strokovnemu izpitu upoštevajo vsakršne delovne izkušnje s področja vzgoje in izobraževanja, opravljanje pripravništva na področju vzgoje in izobraževanja v Republiki Sloveniji tudi ni nujno. Po podatkih, s katerimi na Ministrstvu za šolstvo in šport razpolagamo, je več kot 65 % kandidatov, ki želijo pristopiti k strokovnemu izpitu, zaposlenih na prostem delovnem mestu kot strokovni delavci začetniki, kar pomeni, da imajo tako delovno kot učno obveznost izenačeno s katerimkoli drugim strokovnim delavcem v vzgoji in

izobraževanju. To hkrati tudi pomeni, da morajo v vsakodnevni učni in delovni situaciji uporabljati znanje, ki ga morajo kandidati izkazati na strokovnem izpitu. Pričakuje se namreč, da prav vsak strokovni delavec pri vzgojno-izobraževalnem delu odgovorno uporablja slovenski knjižni jezik, ki je z ZOFVI določen kot učni jezik. Prav tako se pri vsakodnevnom delu v razredu pričakuje obvladovanje šolske zakonodaje, kot npr. pravil za preverjanje in ocenjevanje znanja, pravil za vzdrževanje in upoštevanje hišnega reda, pravic in dolžnosti učencev oziroma dijakov, pravil za zagotavljanje varnosti otrok in mladostnikov ter podobno. Nenazadnje se od slehernega učitelja pričakuje poznavanje in zagotavljanje človekovih, predvsem pa otrokovih pravic.

In predvsem so to znanja, ki jih morajo kandidati izkazati na strokovnem izpitu, kar pomeni, da na strokovnem izpitu izkažejo le tisto, kar so najmanj šest mesecev morali vsakodnevno uporabljati pri svojem delu.

Kandidati, ki delovne izkušnje, potrebne za pristop k strokovnemu izpitu, pridobivajo z opravljanjem volonterskega pripravništva, so v manjšini. To so tisti posamezniki, ki imajo željo po zaposlitvi na področju vzgoje in izobraževanja, ne pa tudi dejanskega delovnega mesta, na katerem bi delo opravljali. Praviloma jim tudi opravljen strokovni izpit ne zagotavlja zaposlitve, jim pa povečuje možnosti za zaposlitev. Vsekakor pa je odločitev za opravljanje volonterskega pripravništva povsem prostovoljna.

Na koncu naj poudarimo, da je strokovni izpit svojevrstna zgodovinska "inicijacija" v poklic, ki za posameznika predstavlja polnovredno včlanitev v poklicno skupino posebnega pomena, kar nedvomno učitelji so. Strokovni izpit predstavlja pomemben mejnik pri vstopanju v poklic že vsaj od leta 1958, do koder segajo dokumenti, ki jih imamo na ministrstvu.

Po raziskavi, ki jo je leta 2010 opravila skupina strokovnjakov, ki so sodelovali pri pripravi nove Bele knjige o vzgoji in izobraževanju v Republiki Sloveniji, je 66,7 % učiteljev in 62,2 % ravnateljev ocenilo, da je strokovni izpit potreben, 16,1 % učiteljev in 29,3 % ravnateljev je ocenilo, da je strokovni izpit zelo potreben in le 17,2 % učiteljev ter 8,5 % ravnateljev je ocenilo, da strokovni izpit ni potreben (Bela knjiga o vzgoji in izobraževanju v Republiki Sloveniji, 2011, str. 497).

S spoštovanjem,

Darinka Cankar  
Vodja Službe za razvoj kadrov v šolstvu MŠŠ